

Vreeken's Zaden

Achtergrond
kennis, verzorging, adviezen

Achtergrond nr. 2

Tuinieren uit een Zakje - Overture

» Groot onderwerp

Dit wordt een Achtergrond in enkele delen. Het onderwerp is groot en veelomvattend, ik heb er dan ook veel over te vertellen. Omdat het een complete voorlichting over zaaien moet worden doe ik geen concessies aan de lengte, maar knip gewoon het verhaal in stukjes. Het eerste deel heet: Overture, de aanvang dus. Ik laat jullie ruiken aan alle verschillende indelingen en methodes.

» Eerst een nieuwtje

Heel trots, blij, opgelucht en opgewonden zijn we op onze **VERNIEUWDE WEBSITE!** Stiekem (alleen aangekondigd op Facebook) zijn we maandag 15 december in de lucht gegaan om te testen of alles naar behoren werkt. Het ziet er naar uit, dat na enkele jaren ontwikkeling er iets moois is ontstaan. Ik dank dan ook mijn webbouwers en neven Guido en Daniël Vreeken (www.exedo.nl) voor deze enorme prestatie. Uiteraard heb ik samen met mijn team aan de invulling gewerkt. Ga maar eens kijken en geef je oordeel. Inloggen geeft veel voordelen en dat gaan we nog verder uitbouwen. Er komt zelfs een functie, dat je automatisch een mailtje krijgt als een soort, die lang "uit" heeft gestaan weer beschikbaar is. Zorg voor een goede browser en dat deze de laatste update heeft gehad. Dat wordt urenlang genieten tijdens de donkere dagen vóór, tijdens en na de Kerst!

» Zaaïen is een echte hobby: verslavend en trots makend!

Even een paar uitspraken, die me wel eens ter ore komen en die je misschien herkent:

“De zaden kiemen prima, maar dan vallen ze om... doe ik iets fout?”

“Ik heb de zaden al een jaar in een bakje, ze blijven hard maar ik zie nog niets kiemen, komt dat nog goed?”

“Dat zakje koukiemers heb ik in de vriezer gezet, er gebeurde niets...”

Op deze verzuchtingen zal ik een zo helder mogelijk licht laten schijnen. Je denkt alles goed te doen en je hebt eigenlijk al gedroomd van het resultaat: een dubbele teleurstelling als het mislukt dus. Maar ook: dubbele vreugde en trots als de oogst of het pronkexemplaar gelukt is. Je voelt je (net als bij tekenen en schilderen) eigenlijk de schepper van dit resultaat!

» Wat is zaaïen eigenlijk?

In de natuur komt het voor, dat een jaarlijks terugkomende weersomstandigheid ongunstig is voor ontkieming: strenge kou (in bijvoorbeeld gebergte), lange droogte (prairie) of hoge temperatuur. Dit soort extreme omstandigheden hebben ervoor gezorgd dat zaden “leerden” om niet meteen te gaan kiemen (na rijp te zijn verspreid) maar te wachten op de beste omstandigheden. Daaruit snapte de mens al snel: zaad heeft de mogelijkheid tot kiemrust, als je ze droog bewaart dan gebeurt er niets.

Zaaïen is eigenlijk niets anders, dan de optimale omstandigheid geven aan het soort, zodat ontkieming zal volgen. Zaaïen is: zaad uit de kiemrust brengen.

In alle gevallen is het toedienen van vocht een eerste vereiste. Hoe? Daar kom ik op terug. Verder kunnen we uit het geslacht of de habitat (natuurlijke groeiomstandigheden) van de plant afleiden welke temperatuur het zaad nodig heeft voor ontkieming. Dat is voor elke soort weer anders, er zijn gelukkig wel groepen te onderscheiden:

- warmteminnende snelkiemers (bijv. pompoenen)
- warmteminnende traagkiemers (bijv. harde tropische zaden)
- koelkiemers (bijv. papavers en sla)
- koudekiemers (bijv. knolkervel en monnikskap)

Al deze groepen ga ik uitleggen.

» Zaaïen in de vollegrond: een makkie

Als het maar enigszins kan beveel ik aan om buiten te zaaïen in potten, bakken of in de "vollegrond" (grappige naam eigenlijk). Dit kan vooral met sterkere eenjarige- en meerjarige planten (eetbaar of niet) die ook nog eens niet te aantrekkelijk zijn voor dieren. Op het zaadzakje staat (als het goed is) aangegeven of het soort buiten gezaaid kan worden. De zaaitijd, die erop staat, geeft aan dat het gaat om een: 1) voorjaarskiemer, 2) zomerkieker, 3) najaarskiemer of 4) winterkiemer.

Wat houdt dit allemaal in? Hoe bereid je een zaaibedje voor? Nog verdere tips? Dat komt allemaal aan de orde.

» Gerommel in een zaaikasje: waarom eigenlijk

Soms duurt het te lang voordat het buiten gunstig weer is om warmteminners te kunnen zaaïen. Soorten, die traag groeien (paprika, peper, aubergine, Pelargonium, leeuwenbekjes etc.) zouden te laat bloeien of vrucht dragen als we zouden wachten met zaaïen totdat het buiten warm genoeg is. Ons klimaat is te koud en onze zomers te kort voor deze planten. De oplossing: vroeg beginnen op een warme plaats, dus binnen voorzaaïen! Een andere reden kan zijn, dat er erg weinig zaad in een (duur) zakje zit, waardoor je niets wilt verspillen en extra controle wilt hebben: voorzaaïen dus.

Verder zijn daar de soorten, die zo populair zijn bij slakken, vogels, konijnen of andere snoepers, dat beschermd zaaïen de beste optie is. Zaden kunnen zo fijn zijn en de kiemplantjes zo fragiel, dat de plek buiten teveel verlies zou geven.

Tenslotte zijn er soorten, die een unieke gebeurtenis moeten meemaken, zoals brand, voordat de kiemrust wordt verbroken. Hier hebben we foefjes voor, die ik uiteraard uit de doeken ga doen.

» De ideale hulpmiddeltjes

De beste zaaigrond maak je van cocopeat met zand, maar waarom eigenlijk? Waarom heeft zaad eigenlijk grond nodig? Zijn er ook ander zaaïmedia? Door onze 88-jarige ervaring met zaaïen hebben wel iets te vertellen hierover.

Wat is de ideale maat voor een zaaibakje? Moet er een kap overheen? Ik vertel ook over het gebruik en nut van verwarmde zaaibakjes of verwarmingsmatjes. Dit heeft uiteraard alles te maken met de optimale kiemtemperatuur.

Niet zo bekend is de groep van lichtkiemers, die dwars door de andere groepen heenloopt (om het ingewikkeld te maken). Hoe weet je of een soortje licht nodig heeft voor de kieming? Hoe werkt dit? Kan ik voor de zekerheid altijd licht geven of kiemt het zaad dan niet? Interessant om hier even bij stil te staan, ik heb er verrassende dingen over te vertellen.

» Alle handelingen op een rijtje

Ik neem stap-voor-stap de handelingen door, zodat elk schakeltje de verbinding vormt naar de volgende schakel. Wanneer moet je de zaaigrond ontsmetten?

Wanneer moet deze zo fijn zijn dat het door een zeef moet worden gehaald?

Opgekomen zaden moet je afharderen, dit is een proces met 3 facetten: lichter, koeler en in drogere lucht. Hoe dit in zijn werk gaat: de uitleg is eenvoudig en helpt menig "zaaiër" te voorkomen dat dunne, zwakke zaailingen (waar we eerst zo blij over waren) omvallen. Schimmel in je zaaibakje is gemakkelijk te voorkomen: kennis geeft resultaat, altijd weer!

» Bijzondere plantengroepen

Extra aandacht zal ik geven aan boomzaden, zaden van tropische planten en het gebruik van de smokeprimer.

Op ons bedrijf ben ik de zoekspecialist op Google. Hoe zoek je de kiemmethode van een plant op? Hoe weet ik of de plant giftig is of juist eetbaar? Enkele "Tips & Trucs" dus op het eind.

» Veel gestelde vragen

Ik heb jarenlang lezingen over dit onderwerp gegeven, daar kwamen vaak vragen los zoals: hoe bewaar ik het beste zaden en hoe lang blijven ze goed? Hoe komen jullie aan zo'n groot (as)sortiment? Als ik zaden uit de natuur haal, hoe weet ik dan de zaaimethode? Al schrijvend komen er wellicht meer vragen in me op, de antwoorden zal ik je niet schuldig blijven, zet je maar schrap!

» Ondertussen...

- werk ik verder aan deze Achtergrond
- komen er enorm veel nieuwe zaden bij ons binnen en voed ik [Facebook](#) 2 à 3 keer per week met noviteiten en weetjes.
- naderen de feestdagen met rasse schreden en wens ik jullie dus hele gezellige dagen: intens genot, eenvoudige en ingewikkelde doch voedzame maaltijden, boeiende gesprekken, een verrijkend boek en heerlijke ontspanning!

Ton Vreeken, half december 2014

KIJK OOK EENS OP ONZE FACEBOOK PAGINA

facebook.com/vreekenzaden

